

INTERVIEW 'Natalie Wool' heeft haar eigen schapen, in Vijfhuizen

Zelfs de vachten hebben namen

Die met de weelderige wenkbrauwen heeft ze genoemd naar de Mexicaanse kunstenares Frida Kahlo. Zoals ze voor elk van haar twaalf schapen een naam heeft bedacht. Omdat Natalie Bogtman ze beschouwt als huisdieren, ook al staan ze dan buiten in een Vijfhuizense wei.

Arnold Aarts
a.aarts@mediahuis.nl

Haarlem ■ Met haar eenmansbedrijfje Natalie Wool doet Bogtman (41) alles met wol. Workshops geven, doe-het-zelf-pakketten samenstellen en natuurlijk producten maken. Woolwings als decoratie voor aan de muur, catcaves om de poes een comfortabele slaapplek te geven, vloerkleden, plaids, stoelzitzjes, vogelnesten. Zelfs voor de doden is iets in haar assortiment te vinden. Zachte afscheidswaden en baarkleden in plaats van de onbarmhartig harde bodem van een houten kist.

Hoe het ooit begon? Zo'n jaar of tien geleden bij haar vorige vriend in Zaandam, die vier schapen 'als grasmaaiers' had lopen bij zijn huis. Na de jaarlijkse scheerbeurt - altijd in het voorjaar als de nachtvorst weg is - ging Bogtman de vacht eens beter studeren. Interessant materiaal. Wat kon je daar eigenlijk allemaal mee?

Anti-kraak

Het duurde tot twee jaar geleden voordat Bogtman zich fulltime stortte op wol. Daarvoor was het bewerken van schapenvachten hobby geweest, eerst vanuit huis en later vanuit een anti-kraak werk-

ruimte in een voormalig Schalkwijkse schoolgebouw. Toen ze in april 2018 overbodig werd bij vrouwenkledingmerk Yaya, was de tijd rijp zelfstandig ondernemer te worden.

Met de bevriende meubelmaker Ramon Kuip tikte ze in het Gelderse Heteren voor weinig een tweedehands romneyloods op de kop. Samen zetten ze het gevaarte weer in elkaar op het MAAK-terrein, het voormalige Milieuplein van Spaarnelanden in de Waarderpolder. Provisorisch, met een vorkheftruck en een shovel erbij. Ze heeft maar niet aan de Arbodienst gevraagd of het allemaal verantwoord was. Bogtman en Kuip (van WoodDudes) delen de ruimte op de kavel die ze tot en met 2031 van de gemeente mogen huren.

Spartaans

Met de omschrijving 'Spartaans' miszegt Bogtman niets over haar onderkomen. Bloedheet in de zomer en ijskoud in de winter, als het de houtkachel amper lukt de kilte uit de botten te verdrijven. Het onopgesmukte past bij de aard van haar werkzaamheden. Zo gebruikt ze alleen al dertig liter water (met zeep) om een verse vacht te viltten; het ruwe wol verwerken tot prachtig kleeft. Het is lichamelijke pittig, deelnemers aan de betreffende workshop raadt ze aan hun

„Deelnemers aan de workshops schakelen hun hoofd uit als ze lekker in een vacht lopen te frunniken

spierballen mee te nemen.

Totdat het coronavirus om zich heen sloeg, waren de workshops haar belangrijkste bron van inkomsten. Maximaal acht cursisten - bijna altijd alleen maar vrouwen - zijn dan de hele dag in de weer met schapenvacht. Het is ongekend rustgevend, is haar ervaring. „In het begin is het een kippenhok, maar het wordt snel doodstil. De deelnemers schakelen hun hoofd uit als ze lekker in een vacht lopen te frunniken om de strootjes eruit te halen.”

Therapeutisch

Bogtman zou het bijna als therapeutisch omschrijven, getuige haar aanbevelingen dat deelnemers 'helemaal zen worden', 'terug bij zichzelf komen' of 'uit hun gedachten geraken'. Als de Haarlemse alleen aan het werk is, heeft ze gewoontegetrouw een koptelefoon op met luisterboeken. Bijvoorbeeld 'Becoming supernatural' van neurowetenschapper Joe Dispenza of 'A Short History of the World According to Sheep' van Sally Coulthard.

Voor de workshops gebruikt Bogtman wol van haar eigen twaalf schapen, maar dat volstaat bij lange na niet. Gemiddeld weegt een vacht drie kilo, terwijl ze dik zevenhonderd kilo per jaar nodig heeft. De andere wol haalt ze - via scheerders die ze kent - uit de provincie vandaan. Ze zorgt dat de wol van dieren komt die niet voor vleesconsumptie worden gehouden. „Maar van schapen die na hun

Met haar eenmansbedrijfje doet **Natalie Bogtman** alles met wol

Natalie Bogtman bij haar schapen langs de Vijfhuizerdijk.

scheerbeurt mogen blijven leven.”

Kont

Het scheren doet ze overigens niet zelf. Het is te zwaar om tegelijkertijd de scheermachine vaardig te hanteren en het schap op z'n kont te zetten en te houden. Als ze het zelf doet, loopt ze al gauw een half uur te klooiën terwijl een profes-

sional binnen drie minuten klaar is. Dit is beter voor haar en voor het schap.

Sowieso probeert Bogtman zoveel mogelijk aan het dierenwelzijn te denken. En aan het milieu. Zo zou ze graag merinowol, die uit Australië en Nieuw-Zeeland komt, gebruiken. Maar ze kan zich wel een voorstelling maken van de

bedenklijke wijze waarop de kudde - vaak 40.000 schapen groot - worden behandeld. Los van de talloze liters stookolie die nodig zijn om de wol per schip in Haarlem te krijgen.

Jaap & Sylvia

Ze kan niet veel met de Ikea-kleden die veel mensen op de vloer

hebben liggen. Ze weet waar die vandaan komen, van schapen die voor het vlees zijn geslacht. En waarvan de vacht vervolgens chemisch is gereinigd om hem 'woonkamerklaar' te krijgen. Enige link met een levend dier is welhaast verdwenen. Terwijl zij zelfs de vachten die binnenkomen een naam geeft. Jaap, Sylvia, Marnix,

Fedor, allemaal genoemd naar de boeren of landschapsbeheerders waar ze vandaan komen.

Voor haar zal een schap altijd meer zijn dan de leverancier van haar grondstof. Ze noemt zichzelf niet voor niets 'schapenfluisteraar', iemand die daadwerkelijk met de beesten in contact staat. „Schapen kunnen tot dertig gezichten herkennen. Als een nieuw iemand in de wei komt, worden ze schuier. Als ik er ben, zijn ze rustiger. Ze vertrouwen mij.”

Karakters

Bogtman herkent tijdens haar dagelijkse bezoeken aan de wei aan de Vijfhuizerdijk de verschillende karakters. De ene bijdehand, de ander een tikkeltje eigenwijs, een derde verlegen of juist prominent aanwezig. De persoonlijkheid hangt soms samen met het ras. Het Drents heideschap steekt anders in elkaar dan haar Racka's of Moorschnucke.

Bogtman weet ondertussen ook precies hoe ze willen worden behandeld. Vooral rustig benaderen, niet te grote bewegingen maken en niet te veel herrie maken. Laat het blèren maar aan de schapen over.

FOTO'S UNITED PHOTOS/PAUL VREEKER

Afgedreven

Met haar bedrijf Natalie Wool is Natalie Bogtman redelijk ver afgedreven van haar oorspronkelijke werk. Omdat ze zo goed was in talen, volgde ze een toeristische HBO-opleiding en werkte ze lang bij een reisbureau. Ook was ze actief op een makelaarskantoor. Ze werkte bijna acht jaar bij vrouwenmodemerk Yaya in Halfweg. „Ik denk dat ik nu heel moeilijk weer van negen tot vijf zou kunnen functioneren in loondienst.”

Natalie Bogtman in haar showroom op het MAAK-terrein.

Het logo aan de wand van de werkruimte.

Genoeg wol om te verwerken.